קבֶּז

בְּתוֹךְ הַנַּחַל

דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, מְעוֹרְרִים, מְעִירִים וּמְחַזְּקִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁר **בְּתוֹךְ הַנַּחַל** נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה נִמְצָאִים, וּמִתּוֹךְ נַחַל קָדוֹשׁ זֶה נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נְפָשׁוֹת עַם יִשְׂרָאֵל הַצְּמֵאִים, שֶׁנִּשְׁמְעוּ עַל־יְדֵי הָאִי״שׁ אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה, כְּבוֹד קְדֻשַּׁת מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ, עֲטֶרֶת רֹאשֵׁנוּ, חִיּוּת נַפְשֵׁנוּ, רֹאשׁ חֲבוּרָתֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב הָרַה״צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיט״א

לֵיל שַׁבַּת־קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת מַטּוֹת מַסְעֵי – חֲזַק תשפ״ד

דִּבֶּר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מִלְּמוּדֵי פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, וְהַקֶּשֶׁר אֶל הַשַּׁבָּת הַשְּׁנִיָּה שֶׁל יְמֵי ׳בֵּין הַמְּצָרִים׳ הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהִיא כְּנֶגֶד חַג הַשָּׁבוּעוֹת

***

פָּתַח וְאָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א: שַׁבַּת־קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת מַטּוֹת מַסְעֵי, הַשַּׁבָּת הַשְּׁנִיָּה שֶׁל יְמֵי ׳בֵּין הַמְּצָרִים׳, הִיא כְּנֶגֶד חַג הַשָּׁבוּעוֹת, וְעָלֵינוּ לְהָבִין הַקֶּשֶׁר בֵּינֵיהֶם, וְאֶת הַלִּמּוּד הַיּוֹצֵא לָנוּ לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ מְשַׁדֶּרֶת לָנוּ מֶסֶר מְאֹד מְאֹד בָּרוּר וְחָזָק, וְהוּא לִמּוּד עַל כָּל חַיֵּי הָאָדָם: ׳כֹּחַ הַדִּבּוּר׳; וּלְמַדִּים זֹאת מִפָּרָשַׁת הַנְּדָרִים.

מַעְיַן שֶׁל ׳נְדָרִים׳ רוֹאִים עַד כַּמָּה גָּדוֹל וְחָזָק כֹּחַ דִּבּוּרוֹ שֶׁל הָאָדָם, עַד שֶׁיָּכוֹל עַל־יְדֵי דִּבּוּרוֹ לְיַצֵּר מְצִיאוּת חֲדָשָׁה מַמָּשׁ!

דִּגְמָא: לִפְנֵי הָאָדָם יֶשְׁנוֹ כִּכַּר לֶחֶם הַכָּשֵׁר בְּתַכְלִית הַכַּשְׁרוּת וְהַהִדּוּר, וְהִנֵּה הוּא נוֹדֵר שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל אֶת הַלֶּחֶם, הֲרֵי זֶה נֶהְפַּךְ לוֹ מַמָּשׁ לַחֲתִיכָה שֶׁל אִסּוּר, וְאֵיךְ? עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר שֶׁלּוֹ!

אַתָּה הָרוֹאֶה לָדַעַת, שֶׁיֶּשְׁנוֹ כֹּחַ עָצוּם וְחָזָק בְּדִבּוּר הָאָדָם, וּמִמֵּילָא כַּמָּה עָלָיו לִנְצֹר אֶת הַכֹּחַ הַזֶּה בִּקְדֻשָּׁה, כִּי יָכוֹל לִפְעֹל פְּעֻלּוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת מְאֹד מְאֹד.

וּמֵאֵידָךְ, אִם ׳כֹּחַ הַדִּבּוּר׳ הוּא רַב וְעָצוּם, כַּמָּה צְרִיכִים לְהִזָּהֵר וּלְהִשָּׁמֵר מִדִּבּוּרִים לֹא טוֹבִים, כִּי כְּשֵׁם שֶׁלְּטוֹבָה יָכוֹל הַדִּבּוּר לְהוֹעִיל וְלִפְעֹל דְּבָרִים נוֹרָאִים - כֵּן ״זֶה לְעֻמַּת זֶה״ לְהֶפֶךְ, הַדִּבּוּר יָכוֹל לְגָרֵם אֶת הַדְּבָרִים הֲכִי גְּרוּעִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

וְדַעַת לַנָּבוֹן, שֶׁעַל זֶה צְרִיכִים דָּגֵשׁ מְיֻחָד בְּחִנּוּךְ־יְלָדִים, לְחַנְּכָם וּלְהַדְרִיכָם עַל ׳קְדֻשַּׁת הַדִּבּוּר׳, וּלְהַזְהִיר לְבַל יַפְקִירוּ פִּיהֶם לוֹמַר כְּכָל הָעוֹלֶה עַל רוּחָם... שׁוֹמְעִים יְלָדִים שֶׁהֵם רְגִילִים לוֹמַר עַל כָּל דָּבָר: ״אֲנִי נִשְׁבַּע לְךָ״, ״נוֹדֵר לְךָ״, **וּצְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד מִכָּאֵלֶּה דִּבּוּרִים, וּלְחַנֵּךְ אֶת הַיְלָדִים שֶׁזֶּה אָסוּר בְּתַכְלִית הָאִסּוּר!**

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים דְּבָרִים חֲמוּרִים עַל עִנְיַן שֶׁל נְדָרִים (שַׁבָּת לב:; קֹהֶלֶת־רַבָּה ה, ב), וְכֵן מוּבָא בְּסֵפֶר־הַמִּדּוֹת (אוֹת בָּנִים, סְעִיף יב, וְעוֹד), וְאָכֵן בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן מוּבָאִים כַּמָּה וְכַמָּה עִנְיָנִים שֶׁל נְדָרִים, וּמַעֲלָתוֹ שֶׁל הַנּוֹדֵר וּמְקַיֵּם, וּבֶאֱמֶת בְּתוֹךְ הַתְּקָרְבוּת שֶׁל מוֹהֲרַנ״תְּ זַ״ל אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, בְּשָׁעָה שֶׁסִּפֵּר לוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל אֶת יְגִיעָתוֹ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל: הָיִיתִי רָגִיל בִּנְדָרִים, הַיְנוּ שֶׁקִּבַּלְתִּי עָלַי עֲבוֹדָה לַיּוֹם הַזֶּה בִּנְדֶר, שֶׁאֲנִי מֻכְרָח לַעֲשׂוֹתָהּ. שְׁאָלוֹ מוֹהֲרַנ״תְּ זַ״ל: הֲלֹא עַל־פִּי הַגְּמָרָא אָסוּר לִהְיוֹת רָגִיל בִּנְדָרִים?... וְהֵשִׁיב לוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל: **זֶה סוֹבֵב עַל ׳שְׁלִימַזְלְנִיקִים׳** (שְׁלוּמִיאֵלִים) **כְּמוֹכֶם...**

וְכַוָּנָתוֹ הָיְתָה, אֲשֶׁר מִי שֶׁבֶּאֱמֶת אֵינוֹ יָכוֹל לְהַחֲזִיק נֶדֶר, אָסוּר לוֹ לִנְדֹּר, כִּי עָוֹן הַנְּדָרִים חָמוּר מְאֹד מְאֹד, עַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ (קֹהֶלֶת ה, ד): ״טוֹב אֲשֶׁר לֹא תִדֹּר מִשֶּׁתִּדּוֹר וְלֹא תְשַׁלֵּם״, אֲבָל אֵצֶל הַצַּדִּיקִים זֶה בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים קיט, קו) ״נִשְׁבַּעְתִּי וָאֲקַיֵּמָה לִשְׁמֹר מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ״...

וּמֵעַתָּה יִשְׁאַל הָאָדָם מָזוֹר וּתְרוּפָה לְנַפְשׁוֹ: ׳הֲלוֹא דִּבַּרְתִּי כְּכָל הָעוֹלֶה עַל רוּחִי, וְלֹא שָׁמַרְתִּי אֶת הַדִּבּוּר כְּלָל... הֲיֵשׁ לִי תַּקָּנָה? וְאִם־כֵּן, מַה מּוּטָל עָלַי אֵפוֹא לַעֲשׂוֹת?׳...

בִּשְׁבִיל זֶה עָלֵינוּ לְהִתְבּוֹנֵן בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ: מִי הוּא זֶה שֶׁמַּתִּיר אֶת הַנֶּדֶר? אוֹמֶרֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה: הֶחָכָם, הוּא מַתִּיר אֶת הַנֶּדֶר! וְהַלִּמּוּד בָּזֶה: כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק - הַצַּדִּיק מַתִּיר לוֹ אֶת הַנֶּדֶר, מָה הַכַּוָּנָה ׳מַתִּיר׳? הוּא מְלַמֵּד וּמַדְרִיךְ אוֹתוֹ ׳אֵיךְ׳ יְדַבֵּר וּ׳מָה׳ יְדַבֵּר!

בְּרַם, כְּדֵי לִזְכּוֹת לְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק - מְכָרְחִים הַכְנָעָה וּבִטּוּל... אִם יֵשׁ לָאָדָם גַּאֲוָה וְיֵשׁוּת, הוּא לְעוֹלָם לֹא יוּכַל לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק! מַה־שֶּׁאֵין־כֵּן כְּשֶׁיְּבוֹא לְפָנָיו בְּהַכְנָעָה גְּמוּרָה, אוֹ־אָז יִזְכֶּה לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ וּלְהַתִּיר כָּל נְדָרָיו וּלְקַדֵּשׁ אִמְרֵי־פִיו וּשְׂפָתָיו.

מִי שֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ 'נֹעַם־אֱלִימֶלֶךְ' רוֹאֶה, שֶׁכְּמְעַט וְאֵין קֶטַע וּפָרָשָׁה שֶׁלֹּא יַזְכִּיר מֵהָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁל עֲנָוָה וְשִׁפְלוּת. בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ 'נֹעַם־אֱלִימֶלֶךְ' מְדֻבָּר הַרְבֵּה מְאֹד עַל עִנְיַן הַצַּדִּיק וְעַל עִנְיַן עֲנָוָה וְשִׁפְלוּת.

וְהִנֵּה, בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ זוֹ (כ"ח תַּמּוּז), הוּא הַהִלּוּלָא קַדִּישָׁא שֶׁל כּוֹתֵב סֵפֶר 'נֹעַם־אֱלִימֶלֶךְ' - הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אֱלִעָזָר זי"ע, בְּנוֹ שֶׁל הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע (וְהִיא מְכֻנָּה בְּחִבָּה "רַבִּי לְאָזִ'ה").

אַחַר הִסְתַּלְקוּת אָבִיו הַקָּדוֹשׁ, לֹא אָבָה רַבִּי אֱלִעָזָר בְּשׂוּם פָּנִים וָאֹפֶן לִטֹּל אֶת הַנְהָגַת הָעֵדָה, וְסֵרֵב לְכָךְ בְּכָל תֹּקֶף. רַבִּי אֱלִעָזָר קִבֵּל הֵיטֵב מֵאָבִיו אֶת הָעִנְיָן שֶׁל הַכְנָעָה וּבִטּוּל, וְלֹא הִסְכִּים כְּלָל וּכְלָל לִהְיוֹת רַבִּי וּמַנְהִיג עַל הָעֵדָה, וְאַף שֶׁהִרְבּוּ בְּהַפְצָרוֹת חוֹזְרוֹת וְנִשְׁנוֹת - לֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ כְּלָל.

בְּהַגִּיעַ יוֹם הַהִלּוּלָא הָרִאשׁוֹן שֶׁל הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע, הִתְחַבְּרוּ יַחַד רָאשֵׁי הָעֵדָה - רַבָּנִים וְתַלְמִידִים חֲשׁוּבִים, וְהָלְכוּ יַחְדָּיו לְבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלִעָזָר, כְּדֵי לִפְעֹל אֶצְלוֹ שֶׁיַּתְחִיל לְהַנְהִיג אֶת הָעָם, וְיַמְשִׁיךְ דַּרְכּוֹ שֶׁל אָבִיו.

וְאָכֵן, הַמִּשְׁלַחַת הַמְכֻבֶּדֶת נִכְנְסָה אֵפוֹא לְבֵית רַבִּי אֱלִעָזָר, וְשׁוּב בִּקְּשׁוּהוּ - כְּמוֹ בְּכָל מֶשֶׁךְ הַשָּׁנָה הָאַחֲרוֹנָה - שֶׁיּוֹאִיל לִטֹּל אֶת הַנְהָגַת עֲדַת הַקֹּדֶשׁ עַל כְּתֵפָיו, וְיַכְתִּירוּהוּ לְרַבָּם וּמַנְהִיגָם.

אַחַר שֶׁשָּׁמַע אֶת דִּבְרֵיהֶם, נִכְנַס רַבִּי אֱלִעָזָר לְקֻפִּידָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וְתָכַף קָם לְעָבְרָם, וְהֵחֵל לְהָדְפָם הַחוּצָה, וְאַחַר שֶׁהָיוּ כֻּלָּם מִחוּץ לַבַּיִת, טָרַק אֶת הַדֶּלֶת בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל, וּמֵרֹב הַכֹּחַ שֶׁל סְגִירַת הַדֶּלֶת, נָפְלָה לְבֵנָה מֵעַל הַמַּשְׁקוֹף - עַל הָרִצְפָּה...

לְאַחַר מַעֲשֶׂה, לֹא הִסְכִּים רַבִּי אֱלִעָזָר לְהָשִׁיב אֶת הַלְּבֵנָה לִמְקוֹמָהּ, שֶׁתִּהְיֶה לְאוֹת וְזִכָּרוֹן לְיָמִים רַבִּים, וְיִרְאוּ הַכֹּל וְיִלְמְדוּ, כַּמָּה צְרִיכִים לְהִשָּׁמֵר מִמִּדַּת הַגַּאֲוָה, וּלְקָנוֹת אֶת מִדַּת הַבִּטּוּל וְהַשִּׁפְלוּת, וְלֹא לַחְפֹּץ בִּנְטִילַת כָּבוֹד מֵאֲחֵרִים.

וְאָכֵן, זוֹ הָיְתָה הַמָּסֹרֶת בַּמִּשְׁפָּחָה אֵצֶל כָּל הַצֶּאֱצָאִים, שֶׁלֹּא לְהָשִׁיב הָאֶבֶן לִמְקוֹמָהּ, וְאַף בְּעֵת שֶׁשָּׂרַר קֹר גָּדוֹל מְאֹד בַּחוּץ - וְחַדַּר פְּנִימָה בְּעִקְבוֹת חֹסֶר הַלְּבֵנָה (בְּחֹרֶף שֶׁל גִּלְיָצְיָה...), לֹא הֶחְזָרָה הָאֶבֶן בְּשׂוּם פָּנִים וָאֹפֶן...

[הַבַּיִת הָיָה קַיָּם עַד הַמִּלְחָמָה, וְדָרוּ בּוֹ יוֹצְאֵי חֲלָצָיו שֶׁל הַצַּדִּיק, וְהָיָה בַּיִת לֹא גָּדוֹל, וְהֵכִיל שְׁנֵי חֲדָרִים וּפְרוֹזְדוֹר אֶמְצָעִי, וְתָמִיד שָׁמְרוּ עַל דָּבָר זֶה - שֶׁלֹּא לְמַלְאוֹת חֶסְרוֹן הַלְּבֵנָה שֶׁנָּפְלָה, בְּעִקְבוֹת מַעֲשֶׂה זֶה].

כְּשֶׁשָּׁמַע הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִצַּאנְז-קְלוֹיְזֶענְבּוּרְג זי"ע אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה, הִתְפַּעֵל מְאֹד, וְעָנָה וְאָמַר: "**וּמַה נַּעֲנֶה אֲנַן אֲבַתְּרֵהּ?"... אִם 'הוּא' לֹא רָצָה לְטוֹל הַנְהָגָה - מַה נֹּאמַר אֲנַחְנוּ...** אַף סִיּם וְאָמַר: "**אֲנַחְנוּ נִהְיֶה הַלְּבֵנָה הַזֹּאת שֶׁנָּפְלָה"...**

וְלֹא לְחִנָּם אָמַר הַצַּדִּיק מִצַּאנְז-קְלוֹיְזֶענְבּוּרְג אֶת הַדִּבּוּר הַזֶּה עַל הָאֶבֶן שֶׁנָּפְלָה, וְטָמוּן בָּזֶה לִמּוּד נִפְלָא הַקָּשׁוּר לְיָמִים אֵלּוּ שֶׁל 'בֵּין הַמְּצָרִים', שֶׁאֲנַחְנוּ מִשְׁתּוֹקְקִים וְכוֹסְפִים לִרְאוֹת בְּבִנְיַן בֵּית־מִקְדָּשֵׁנוּ, וּמְקַבֵּל מִפִּי צַדִּיקִים, שֶׁבְּכָל מַעֲשֶׂה טוֹב שֶׁלָּנוּ - אֲנַחְנוּ מוֹסִיפִים וּבוֹנִים עוֹד לְבֵנָה וְעוֹד אֶבֶן בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, נִמְצָא שֶׁבְּוַדַּאי שֹׁפִיר "**אֲנַחְנוּ הַלְּבֵנָה**" הַזֹּאת, הַיְנוּ שֶׁעַל־יְדֵי מַעֲשֵׂינוּ הַטּוֹבִים - וּבִפְרָט בְּדִבּוּרִים קְדוֹשִׁים - אֲנַחְנוּ מוֹסִיפִים עוֹד לְבֵנָה בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, וְאַף שֶׁ'**נּוֹפְלִים**' - לֹא מִתְיָאֲשִׁים, אֶלָּא חוֹזְרִים וּמְקַדְּשִׁים אֶת הַדִּבּוּר שֶׁלָּנוּ, וְיוֹדְעִים שֶׁיֵּשׁ 'כֹּחַ' עָצוּם בְּ'**דִּבּוּר**' הָאָדָם, וְעַל־יְדֵי שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹסִיפִים עוֹד אֶבֶן וְעוֹד אֶבֶן בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, סוֹף־כָּל־סוֹף נִזְכֶּה לַחֲזוֹתוֹ בְּרֹב יְפְיוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ בְּעוֹמְדוֹ עַל תִּלּוֹ בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן!

וְזֶהוּ הַקֶּשֶׁר לְעִנְיַן חַג הַשָּׁבוּעוֹת, כִּי כָּאָמוּר, הָעִנְיָן שֶׁל הַפָּרַת נֶדֶר הוּא אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְהַהַפְטָרָה שֶׁל שַׁבָּת זוֹ הִיא: "שִׁמְעוּ", עִנְיָן שֶׁל 'שְׁמִיעָה' (הַשַּׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל בֵּין הַמְּצָרִים הִיא "דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ", עִנְיָן שֶׁל 'דִּבּוּר', וְשַׁבָּת זוֹ עִנְיָן שֶׁל 'שְׁמִיעָה'), וְרַבֵּנוּ זַ"ל מְלַמֵּד אוֹתָנוּ (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן כא), שֶׁמַּהוּתוֹ שֶׁל חוּשׁ הַשְּׁמִיעָה הוּא '**אֱמוּנַת חֲכָמִים**', בִּבְחִינַת "שְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים", וַהֲרֵי זוֹ הָיְתָה כָּל קַבָּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁזָּכִינוּ לָהּ דַּיְקָא עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהוּא זֶה שֶׁהוֹרִיד אֶת הַתּוֹרָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְעַל־כֵּן שַׁפִּיר מוּבָן הֵיטֵב קֶשֶׁר כָּל הָעִנְיָנִים יַחְדָּיו - שַׁבָּת קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת מַטּוֹת מַסְעֵי, לִימֵי 'בֵּין הַמְּצָרִים', וּלְעִנְיַן חַג הַשָּׁבוּעוֹת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְעַזֵּר שֶׁנִּזְכֶּה לִהְיוֹת מְקֻרָבִים לַצַּדִּיקִים, לִקְנוֹת אֶת מִדַּת הַשִּׁפְלוּת וְהַבִּטּוּל, וְנִזְכֶּה בְּקָרוֹב לִרְאוֹת אֶת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ עוֹמֵד עַל תִּלּוֹ בְּרֹב יְפְיוֹ וַהֲדָרוֹ, אָמֵן וְאָמֵן!

מכון
'ישא מדברותיך'
להוצאת שיחות מו"ק הרה"צ שליט"א
יעמד לרשותך - ירושלים